



**MEEQQAP PISIN-  
NAATITAAFFII  
PILLUGIT ISUMA-  
QATIGIISSUT**

**unicef**   
meeqqanut tamanut

## **Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit inukkat – atornissaannut ilitsersuut**

### **Isumassarsiat – inukkat qanoq atorpeqarsinnaaner at pillugu**

1. **Qalipaait normullu:** Inukkat aalatsissavatit imaluunniit inimut isersimaarfigisamut toqqortuillutit. Inukkat nassaarikkat isumaqatigiissutillu plakatitaata ilusaattulli iliorakkit. Qalipaait aammalu kisitsit nuannarinerpaasatit toqqakkit, immikkoortorlu taakkununga tunngasoq atuarlugu. Sooq taanna immikkoortoq/pisinnaatitaaffik pingaaruteqarpa?

2. **Neriusaaq:** Kikkut tamarmik inukkamik tigummiarput. Qalipaateqatigiikkuutaat eqimattangortassapput (Appaluttut, oranget, sungaartut, qorsuit, tungujortut, tunguusaq, aappaluttoq qaamasoq, kajortoq qasertorlu). Eqqartorsigit: Illit inukkanni asseq sorleq normulu sorleq allassimava? Qanoq isumaqarsoraagit? Assini tigummissanni suut assigiippasippat suullu assigiinngissutigaa? [*Nalunarninngortillugu: pisinnaatitaaffiit sutigit atassuteqarnerisut takusinnaaviuk?*] Qalipaait akoorlugit allanik neriusaalorit. Eqqartueqqigitsi. Eqimattat tamarmik ataatsimuussapput angisoorsuarmillu neriusaalorlutik. Oqariartuut: Qalipaait tamarmik / pisinnaatitaaffiit tamarmik kisimiillutik pingaaruteqarput, tamarmilli imminnut ataqatigiippat ataatsimoorlutillu nukittunerpaajupput.

3. **Assit:** Immikkoortut tamaasa peqataatitsisuusut nassaarikkat: uummataasaq / eqqornaveeqqut / illu / assak / pilutaq / naatitaq / nunarsuaq / naapertuilluarnerup nalilersorneqarneri / qalipaait / nipilersuutit nuutii / 0-1-2-3-4-5 inuit. [*Nalunarninngortillugu: Eqimattani taakkunani immikkoortut akunnerminni sutigit imminnut attaveqarnerisut misissukkit*]. Asseq sorleq nuannarineruviuk? Sooq? Qanoq isumaqarsoraajuk? Immikkoortoq taanna sooq-una pingaaruteqartoq? Immikkoortumi allaaserineqartunut taanna asseq tulluunnerpaajua? Immikkoortup imaasa isumai illit qanoq titartassagaluarpigat?

4. **Iloqqasunngorluni kisitsit:** Peqataasut tamarmik inukkamik tigummiarput, inukkat normui malillugit inukkat tulleriissaarlugit illoqqasunngoritsi. Una tigummissagukku siumut alloriarit: Ullumi ullup suunera (ulloq qaammallu); kisitsit 2mik agguarneqarsinnaanngitsooq/ 2mik agguarneqarsinnaasoq; illit inuuvissiorarfii – ulloq qaammataalu; apeqqutinngussaaq taakkua inernerat (soorlu  $8 + 10 = ?$ ). Pinerit tamaasa immikkoortut atuartakkit, assitaaluunniit eqqartorlugit, nassuiaatigiullu sooq taanna immikkoortoq pingaaruteqarnerisooq.

5. **Eqimattat normuneersut:** Inukkat natermut nerrivimmulluunniit siaartiterlik. Aamma eqimattakkaarlugit unammisissinnaavatit. Eqimattangortitsigit sukkanerpaamik: 2mik agguarneqarsinnaanngitsut kisitsisit / 2mik agguarneqarsinnaasut kisitsisit; kisitsisit tamarmik 1/2/3/4/5/6/7/8/9-tallit; [*Nalunarninngortillugu: kisitsisit allamik*]



# MEEQQAP PISIN- NAATITAAFFII PILLUGIT ISUMA- QATIGIISST

unicef   
meeqqanut tamanut

*agguarneqarsinnaanngitsut / 3/4/5... il.il. ganngerlugit*] Pisinnaatitaaffiit eqimattakkaani eqqartorneqarlik imminnullu atassutaat eqqartorsigit.

**6. Meeqqat pisinnaatitaaffii atorlugit matematik:** Ukua immikkut allagartanngorlugit naqitikkitt  $+ - x \div =$ . Inukkat aamma allattarfissuarmut nipputsissinnaavatit taavalu  $+ - x \div =$  allallugit. Immikkoortut normui malillugit kisitsisiliisarit. *[Nalunarninngortillugu: Assersuutit kisitsisaasa katinnerisa inerneru atorsinnaavatit. Soorlu  $7 + 8 = 15$ : "Sooq eqimattanik pilersitsissaguit eqimattamulluunniit ilanngutissaguit ateq, inuiaassuseq kinaassuserlu atortariaqarsinnaavigit?;  $19 - 2 = 17$ : "Nakuuserfigineqannginnissamut illersugaaneq" (imm. 19)-mi oqaaseq "immikkoortitsinnginnissaq" (imm. 2) peerneqaraluarpat, taava tamanna qanoq sunniuteqassava aammalu qanoq ililluni attaveqalersinnaava uunga: 'paasissutissanik pissarsisinnaaneq'-mut (imm. 17)?"]*.

**7. Bingo:** Inukkat aalatikkitt arfinilinnullu amerlaqatigiikkuutaarlugit agguakkit (pisariaqartitanut tulluarsakkit) peqataasut ataasiakkaartikkitt imaluunniit eqimattamiittut arlalikkaartillugit. Immikkoortut arlaata normui atuakkit, imaluunniit imarisaa atuaruk. *[Nalunarninngortillugu: Taarsiullugu nassuiaatigiuk immikkoortumi allaaserisaq qanoq isumaqarnersoq imaluunniit unioqqutikkaanni qanoq pisoqassanersooq. Soorlu "Meeqqat inersimasut akornganni parnaarunneqaqqusaanngillat" (Imm. 37); "Pisinnaatitaaffik taanna eqqortinneqanngippat meeraq eqqissisimaarnissaminut nuannisarnissaminulluunniit periarfissaqarnaviannigilaq" (Imm. 31)]. Eqimattat immikkoortortanik tamanik atersuisimasut ajugaassapput. Ajugaasut immikkoortortat allattorsimasatik atuassavaat [Nalunarninngorlugi: ... nassuiaatigisinnaavaallu sooq immikkoortut tamarmik immikkut pingaaruteqarnerisut. Nassuiaatigisinnaanngikkunikkitt, taava allat eqimattat immikkoortut isumaannik nassuiaasinnaasut "ajugaassapput". Taamaasilluni eqimattat siullit nassuiaasinnaanngitsut "peqataajunnaassapput" bingornerlu ingerlanneqaannassaaq allat ajugaanissaasa tungaanut].*

**8. Marlukkaarneq:** Peqataasut marlukkaarlutik sulissapput inukkallu arlaat marluk tigussavaat. Inukkani taakkunani arlaat sorleq pingaarnerunersooq aamma sooq pingaarnerunersooq eqqartussavaat. *[Naggataani eqqaasitsissutigineqassaaq: Pisinnaatitaaffiit tamarmik assigiimmik pingaaruteqartut imminnullu atalluinnartut. Isumaqatigiissummi meeqqat tamarmik pisinnaattaaffeqarput. Meeqqat pisinnaatitaaffimminnik arsaarneqarsinnaanngillat].*

**9. Eqimattaliorneq:** Inukkat imminnut qanittumik oqariatuutillit eqimattakkaartikkitt. Eqimattaliorneqartut atersukkit. Nassuiaatigiuk: Pisinnaatitaaffiit tamarmik pingaaruteqartut imminnullu ataqatigiittut, kisiannili pisinnaatitaaffiit arfinillit ataatsimoorussamik tamanut attuumassuteqartut. Arfinillit suut pineqarnerisut eqqoriarsinnaaviuk aammalu sooq taakkuunersut? [Immikkoortoq 2, 3, 4, 5, 6, 12]. Pisinnaatitaaffiit taakkua arfinillit aallaavigalugit inukkat tamaasa eqimattanngorteqqikkitt (eqqortoqarnanilu kukkusooqarsinnaanngilaq, taamaaliornerli oqallinnissamut iluaqutaasinnaavoq.



# MEEQQAP PISIN- NAATITAAFFII PILLUGIT ISUMA- QATIGIISST

unicef   
meeqqanut tamanut

10. **Assitut oqariartuuteqarneq:** Inukkat arlaat toqqaruk, peqataasut taava aperikkitt ussersorlutik imaluunniit assitut ilusiliillutik inukkap oqariartuutaanik paasinarsaasinnaanersut, oqallinnerulernissaannut iluaqutaanerussammat. Imaluunniit inuup ataatsip eqimattalluunniit oqariartuut "qerillutillusooq" inissititerlutik takutissinnaavaat. Allat eqqoriartassavaat pisinnaatitaaffinni immikkoortoq sorleq pineqarnersoq. [Misigissutsinik mianerininnissaq: inukkat persuttaanermut kinguaatsiutigilluunniit atornerlugaanermut tunngasut piarneqarsinnaapput].

11. **Pisinnaatitaaffik ataaseq – pisut assigiinngitsut:** Inuit ataasiakkaarlutik meeqqap arlaata kinaassusaa takorloortassavaat (nunami sumiluunniit imaluunniit pisumi sumiluunniit). Qanoq utoqqaatigaat? Qanoq suaassuseqarpat? Suminggaaneersuuppat? Ilaqutai / peqqissusaat / ilinniarsimanagerat / inuttut inissisimanagerat / aningaasatigut / innarluuteqarnikkut / ikinnerussuteqartuneersuuneri / qanoq inissisimasuuppat? Ajornartorsiutit suut aqqusaarpat? Suut nukittoqqutigaat? Meeqqap takorluukkap isikkua sukumiivallaanngikkaluami titarnerinnarnik titartaruk. Inukkat titarninngorlugit ilioraagit. Aqutsisup inukkat 15it toqqassavai nipituumillu atuarlugit, soorlu "Angerlarsimaffeqarputit / imermik minguitsumik peqarputit / pinnguarnissamut periarfissaqarputit / oqalussinnaavutit..." Peqataasut isumaqarunik meeraq takorluugartik pineqartumut pisinnaatitaaffimminik atuisinnaasoq, taava siumut alloriassapput. Naggataatigut peqataasut inissiffimminiiginnassapput assigiinngissutaasullu eqqartorlugit. Meeraq takorluukkat sooq-una taamatut inissisimalersimasooq? Allat nikorfaffiannut sanilliullugu qanoq misinnarpa? Qanoq iliortoqarsinnaava?

12. **Oqaluttualiorneq:** Peqataasut inukkanik sisamanik tigusissapput pisinnaatitaaffiillu meeqqamut atortinneqarumangitsut suunersut aallaavigalugit tigusatik aallaavigalugit oqaluttualiussapput. Iliuseqarnissaq kikkut/kia akisussaaffigaa? Kina qanoq iliussava?

13. **Apersuineq:** Peqataasut tamarmik inukkamik tigusissapput taavalu taanna pillugu oqaloqatigissavaat: angajoqqaq, paaqqinnittoq, ilaqutaq alla, ilinniartitsisoq, ukioqatit: Pisinnaatitaaffittut immikkoortoq una qanoq isumaqarfigaajuk? Isiginnittaatsit tassunga tunngasoq, piffissap ingerlanerani allanngorsimava imaluunniit kinguaariit ingerlaneranni allanngorsimava? Piviusunngortitsisarnikkut siuariortoqarsimava? Ajornartorsiutaasut suuppat? Siumukaataasinnaasut suuppat?

14. **Assersuutininik misissuineq:** Marlukkaarlusi eqimattaarakkuutaarlusiluunniit sumiiffinni / nunani tamalaanit nutaarsiassani; videomi; pisumik assersuuteqartitsisoq; naalackersuinikkut politikkimut; inatsisinut tunngasoq pillugu inukkami tigusannut attuumassuteqartumik toqqaassaait. Pisinnaatitaaffiit sorliit tassani illersorneqarpat unioqputinneqarpalluunniit? Pisoq pitsanngorsaaffiginarlugu kina qanoq iliorsinnaava? Pisinnaatitaaffiit tamakkua illersornissaannut kina akisussaaffeqarpa? [Naalackersuisut inuillu naalackersuisunik sullissisut, akisussaajunerpaajupput ataqqinninnissaminnut, illersuinissaminnut, meeqqallu pisinnaatitaaffiinik piviusunngortitsinissaminnut. Angajoqqaat inuiaqatigiillu aamma isumaqatigiisummut akisussaassuseqarput. Meeqqat



# MEEQQAP PISIN- NAATITAAFFII PILLUGIT ISUMA- QATIGIISST

unicef   
meeqqanut tamanut

namminneq pisinnaatitaaffitik paasisussaavaat allallu pisinnaatitaaffii ataqqisussaallugit, pisinnaatitaaffiiagaasinnaanngillallu, "akisussaaffitik piviusunngortinngikkunikkit". Kikkut tamarmik pisinnaatitaaffii ataqqiniarlugit, illersorniarlugit piviusunngortinniarylugillu tamatta suleqatigiitta.

**15. Pisuusaartitsineq:** Eqimattat 6-8' kaanik inuttalinni takorluuissaatiit nunami naalackersuisuullutit [*Nalunarninngortillugu: Pisuusaartitsinissamut inuttalersuigitsi naalackersuisunngortitsillusi ilinniartitaanermut/peqqinnissamut/aningaasaqarnermut/illersornissamut/inatsiseqarnermut il.il.*] Aningaasanik sipaarniuteqartussaavutit. Eqimattami tassani isumaqatigiissutigineqassaaq meeqqat pisinnaatitaaffii sorliit qulit pisariaqartinneqannginnersut, inukkat taakkununga tunngasut peersigit. Tamatuma kingorna inukkat suli qulit peerlugit aningaasanik sipaarniuteqaqqittoqassaaq. Eqqartorsiuk: Pisoq qanoq igerlugu? Meeqqat pisinnaatitaaffii taakkua piviusunngortinniannngikkaanni taava tamanna qanoq kinguneqassava? Pisinnaatitaaffiit sinnerinut tamanna qanoq sunniuteqassava? Piviusumi Naalackersuisut pingaarnersiuisagaangamik aningaasanik pingaarnersiuneq qanoq ingerlattarpaat?

**16. Misissuineq:** Peqataasut tamarmik inukkamik tigusissapput, misissuillutillu pisinnaatitaaffimmut tassunga tunngasumik qasseriarlugu sapaatip akunnerata ingerlanerani naammattuuisimanerlutik. Inerneril nallersorniarlugit titartagartalersorlugit/diagrammiliortoqarsinnaavoq. Eqimattani eqqartorsiuk pisinnaatitaaffittut immikkoortut sorliit atuarfigisassinni/inuiaqatigiinni/nunagisanni/nunarsuarmilu piviusunngortinneqarsimanersut piviusunngortinneqarsimannginnersulluunniit. Suut iliuuserineqarsinnaappat pissutsit pitsanngortinniarylugit? Allatut toqqaasoqarsinnaavoq "Sapaatip akunnerata pisinnaatitaaffia" peqataasullu tamarmik pisinnaatitaaffik taanna pillugu misissuisinnaapput. [*Nalunarninngortillugu: 'Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit ataatsimiitsitaliap inaarutaasumik uparuaataat' kingullit nunannut tunngasut qarasaasiakkut aakkit (download). Inukkat/pisinnaatitaaffiit immikkoortut sorliit piumasaqataappat? Suut suli iliuuseqarfigineqartussaappat, kikkunnillu iliuuseqarfigineqartussaappat? Tamanna eqqartugassanngortissiuk imaluunniit usassassaarusiutiginiisaanut periusissiorsiuk*].

**17. Meeqqanut tulluarsagaq:** Inukkani oqaatigineqartut meeqqanut tulluarsagaasimasut oqaasertaat isumaqatigiissummi inatsisitigut allattorsimaffimmiittumut nallersuukkit. Paasissutissat suut amigaataappat? Meeqqanut tulluarsakkami suut allanngortikkusussinnaavigit (inatsisitigut eqqoqqissaartumik allassimasumut sanilliullugu oqimaaqatigiissaartumik meeqqanut paasiumarninngortillugulu qanoq oqinnerusumik allanneqarsinnaasoraajuk)?

**18. Illit tullinnguupputit!** Inukkanik iliuuseqarlutilluunniit pinnguaatiginnaasannik nammineq nassaarit!